Heidi Lettojärvi
15.11.2017

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys (HE 167/2017) eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamiseksi

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiasta.

Uuden sääntelyn merkitys

Käsillä oleva lakimuutos ja sen nojalla annettava *valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 MW:n energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista* koskettavat laajasti energiantuottajia. Sääntely asettaa ympäristönsuojeluvaatimukset 1-50 MW:n yksiköille, joita on Suomessa noin 2350 kappaletta. Yksiköitä käytetään pääasiassa kaukolämmön ja teollisuuden prosessihöyryn ja -lämmön tuotantoon, mutta suurimpia yksiköitä myös sähkön ja lämmön yhteistuotantoon.

Suomessa on jo voimassa olevaa kansallista sääntelyä vähintään 5 MW yksiköille, mutta nyt ns. MCP-direktiivin (Medium Combustion Directive, 2015/2193) täytäntöönpanon myötä sääntely ulotetaan myös pienenpiin 1-5 MW:n yksiköihin. Lukumäärällisesti näitä pieniä yksiköitä paljon. Pienimpien ja myös vähän käyvien vara- ja huippulaitosten osalta ympäristönsuojelun kustannukset ovat korkeimmat liikevaihtoon nähden.

Huomioitavaksi asetuksessa

ET:llä ei ole lausuttavaa käsillä olevaan lakimuutokseen.

Yksityiskohtaiset vaatimukset annetaan valmistella olevassa valtioneuvoston asetuksessa. Uusi asetus korvaisi nykyisen asetuksen (ns. PIPO-asetus 750/2013) ja tulisi sisältämään sekä direktiivin pohjalta annettavaa sääntelyä sekä kansallista sääntelyä. Asetusluonnosta voi pitää kokonaisuutena onnistuneena.

ET saattaa valiokunnan tietoon muutamat asetuksen epäkohdat, joihin valiokunnan toivotaan kiinnittävän huomiota mietinnöissään.

1. Uuden asetuksen ja kemikaalilainsäädännön päällekkäisyys

Nykyisessä ja valmistella olevassa asetuksessa (asetusluonnoksen 10 ja 13 §:t) määrätään polttoöljyjen varastoinnista. Vaatimukset koskevat varastosäiliöitä ja niiden vuotosuojausta, säiliöiden tankkauspaikkoja sekä mahdollisesti öljyä sisältävien vesien käsittelyä.

Kemikaalilainsäädännössä säädetään yksityiskohtaisesti samoista asioista kuin käsillä olevassa asetusluonnoksessa:

Energiateollisuus ry
Fredrikinkatu 51–53 B, 00100 Helsinki
PL 100, 00101 Helsinki
Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900
www.energia.fi

- Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
- Vna vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)
- Vna vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)
- TUKES:n ohjeet
- Standardit (säiliöt, varastointi)

Kemikaalilainsäädännön noudattamista valvovat TUKES ja pelastusviranomaiset. Polttoöljyjen varastoinnista ja käsittelystä säätäminen myös YM:n hallinnonalan asetuksessa tuo päällekkäisyyttä ja samalla epäselvyyttä siihen, mikä viranomainen hyväksyy ja valvoo tekniset ratkaisut. Polttoöljyjen varastointia koskevat määräykset otettiin pienten polttolaitosten kansalliseen sääntelyyn vuonna 2010, jolloin turvallisuusasetusta (856/2012) ei oltu annettu.

Nyt käsillä olevan uudistuksen myötä tarpeeton kaksinkertainen sääntely voidaan purkaa. ***ET esittää, että asetuksessa poistetaan kaikki nestemäisten polttoaineiden varastointia ja käsittelyä koskeva sääntely ja se korvataan informatiivisella viittauksella siihen, että asiasta säädetään kemikaalilainsäädännössä (laki 390/2005 ja sen nojalla annetut asetukset).***

2. Vähän käyvien laitosten savukaasupäästörajat

MCP-direktiivi mahdollistaa < 500 h/a käyvien laitosten vapauttamisen päästörajojen noudattamisesta (lukuunottamatta kiinteiden polttoaineiden hiukkasraja-arvoa). Tällaisia hyvin vähän käyviä yksiköitä käytetään satunnaisesti apuja huippukattiloina ja siten niiden käytöstä ei aiheudu rajoittamista edellyttäviä ympäristövaikutuksia.

Voimassa oleva kansallinen asetus tunnistaa < 1500 h/a käyvät yksiköt ja niille asetetaan (peruskuormayksiköitä lievemmät) raja-arvot. Näin ollen myös hyvin vähän käyvillä yksiköillä on ympäristönsuojelutoimia edellyttävät päästörajat. Rajojen noudattaminen edellyttää mm. raskaan polttoöljyn vaihtamista kevyeen polttoöljyyn säiliö- ja poltinmuutoksineen.

Asetusluonnoksen mukaan olemassa olevat vähän käyvät yksiköt noudattavat nykyisiä päästörajoja ainoastaan siirtymäkauden ajaksi. Tämä tarkoittaisi käytännössä esim. polttoaineen muuttamista ajalla 2018 – 2025/2030, kun samalla uusille vastaaville vähän käyville yksiköille ei alunperinkään aseteta raja-arvoja. Tällainen sääntely ei ole tarkoituksenmukainen eikä perusteltu.

ET esittää, että kaikki < 500 h/a yksiköt vapautetaan direktiivin sallimalla tavalla päästörajoista selvyyden, loogisuuden ja myös ympäristövaikutusten vähäisyyden vuoksi. Lakiteknisesti tämä tarkoittaa sitä, että liitettä 1b korjataan vastaamaan liitettä 1a alle 500 h/a käyvien yksiköiden osalta.

Kunnioittavasti

Heidi Lettojärvi (p. 050 595 7705, heidi.lettojarvi@energia.fi)
Asiantuntija
Energiateollisuus ry